

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Historia USA - ćwiczenia I (Ćw. audytoryjne), PG_00145153						
Kierunek studiów	Amerykanistyka (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Anglistyki i Amerykanistyki -> Zakład Amerykanistyki						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Piotr Derengowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem kursu jest zapoznanie studentów pierwszego roku z kontekstem historycznym niezbędnym do dalszych badań amerykańskich prowadzonych w ramach nauk humanistycznych. Po ukończeniu kursu, studenci powinni dysponować podstawową wiedzą z zakresu historii zachodniej hemisfery, a także uporządkowaną wiedzą szczegółową z zakresu historii Stanów Zjednoczonych. Kurs umożliwi studentom poznanie terminologii i podstaw warsztatu w obszarze badań historycznych. W ramach zajęć studenci nabydą podstawowe umiejętności w zakresie interpretacji i krytycznej analizy wybranych typów źródeł.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[AMERL3_K01] Jest gotowa do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu amerykanistycznego kulturoznawstwa i literaturoznawstwa, podstawowej wiedzy kontekstowej studiów amerykanistycznych i języka angielskiego.	Student jest gotowy do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu historii kolonii brytyjskich i Stanów Zjednoczonych do 1865, podstawowej wiedzy kontekstowej studiów amerykanistycznych i języka angielskiego.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[AMERL3_U05] Potrafi korzystać z wiedzy z zakresu geografii, historii, sztuki, języka i realiów społeczno-politycznych, stanowiącej podstawowy kontekst w badaniach zjawisk i procesów kulturowych Ameryki Północnej.	Student potrafi korzystać z wiedzy z zakresu historii i realiów społeczno-politycznych, stanowiącej podstawowy kontekst w badaniach zjawisk i procesów kulturowych Ameryki Północnej do 1865	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[AMERL3_U01] Potrafi właściwie dobierać źródła oraz dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy oraz prezentacji zebranych informacji, w tym stosując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, w szczególności w odniesieniu do zagadnień dotyczących zjawisk i procesów kulturowych w Ameryce Północnej oraz literatury amerykańskiej.	Student potrafi właściwie dobierać źródła oraz dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy oraz prezentacji zebranych informacji, w tym stosując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, w szczególności w odniesieniu do zagadnień dotyczących zjawisk i procesów historycznych w Ameryce Północnej do 1865.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
Treści przedmiotu	[AMERL3_W10] Zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu geografii, historii, sztuki, języka i realiów społeczno-politycznych, stanowiące podstawową wiedzę kontekstową niezbędną w badaniach zjawisk i procesów kulturowych Ameryki Północnej.	Student zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu historii kolonii brytyjskich w Ameryce oraz Stanów Zjednoczonych, stanowiące podstawową wiedzę kontekstową niezbędną w badaniach zjawisk i procesów kulturowych Ameryki Północnej do 1865	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	W semestrze 1: Od kolonizacji po powstanie państw narodowych. Narodziny USA na tle historii regionu Środowisko geograficzne; cechy charakterystyczne dla krajobrazu Ameryki Północnej (mapa fizyczna), mapy polityczne regionu (XVI-XIXw.), podział administracyjny Stanów Zjednoczonych (XXw.). Dyskusje wokół zagadnień szczegółowych, m.in.: Nowy świat? Początki osadnictwa (Chesapeake, Plymouth). Cechy charakterystyczne kolonizacji: hiszpańskiej, portugalskiej, angielskiej, francuskiej, holenderskiej. Początki niewolnictwa, handel transatlantyczny (middle passage), rozwój kultury Afro-amerykańskiej i form oporu. Różnorodność plemion ludności rdzennej, uwarunkowania współpracy i przyczyny konfliktów z Indianami. Hispanoameryka a kolonie brytyjskie. Gospodarcze, polityczne, społeczne, kulturowe przesłanki amerykańskiej rewolucji. Wojna 1754/6-1763 a zmiany terytorialne w zachodniej hemisferze. Brytyjska polityka wobec kolonii w Ameryce Pn. Deklaracja niepodległości. Konstytucje stanowe. Dwie wojny o niepodległość USA. System polityczny, trójpodział i równowaga władz (checks and balances), Karta Praw. Zakup Luizjany, rewolucja rynkowa i Boskie Przeznaczenie. Powstawanie państw narodowych w zachodniej hemisferze. Królestwo bawełny i szczególna instytucja. Abolicjonizm (W.L. Garrison, F. Douglass, E. Potowski-Rose, siostry Grimke). Niewolnictwo a ekspansja terytorialna USA. Doktryna suwerenności ludu. Meksyk nas zatruje przyczyny i skutki wojny z Meksykiem. Wojna secesyjna drugą amerykańską rewolucją? Elementy warsztatu historyka: typy źródeł, elementy krytyki źródła, analiza i interpretacja (prace indywidualne).		
	Znajomość języka angielskiego na poziomie B1		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Aktywność na zajęciach	70.0%	10.0%
	Esej	51.0%	10.0%
	Wejściówki	51.0%	15.0%
	Dziennik lektur	51.0%	30.0%
	Prezentacja	51.0%	5.0%
	Kolokwia	51.0%	30.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	semestr 1: E. Foner, Voices of Freedom. A Documentary History, Vol. I: Thomas Morton, The Native Americans of New England (1637); Bartolomé de las Casas on Spanish Treatment of the Indians, from History of the Indies (1528); Father Jean de Brébeuf on the Customs and Beliefs of the Hurons (1635); A Micmac Indian Replies to the French (1677); Richard Hakluyt, an Argument for Colonization from A Discourse Concerning Western Planting (1584); Maryland Act Concerning Religion (1644); John Winthrop, Speech to the Massachusetts General Court (1645); The Trial of Anne Hutchinson (1637); William Penn, Pennsylvania Charter of Privileges and Liberties (1701); Nathaniel Bacon on Bacon's Rebellion (1676); Complaint of an Indentured Servant (1756); Olaudah Equiano on Slavery (1789); Samuel Sewall, The Selling of Joseph (1700); Pontiac, Two Speeches (1762 and 1763); Virginia Resolutions on the Stamp Act (1765); Farmington, Connecticut, Resolutions on the Intolerable Acts (1774); Thomas Paine, Common Sense (1776); James Chalmers, Plain Truth (1776); Exchange between Jewish Congregation of Newport, Rhode Island, and George Washington, on Religious Toleration (1790); The Right of Free Suffrage (1776); Noah Webster on Equality (1787); Liberating Indentured Servants (1784); Petition of Slaves to the Massachusetts Legislature (1777); Benjamin Rush, Thoughts Upon Female Education (1787); Benjamin F. Bache, A Defense of the French Revolution (1792-1793); Address of the Democratic-Republican Society of Pennsylvania (1794); Judith Sargent Murray, On the Equality of Sexes (1790); George Washington, Farewell Address (1796); Tecumseh on Indians and Land (1810); The Monroe Doctrine (1823); John Quincy Adams on the Role of the National Government (1825); Chief Shartarish on Changes in Indian Life (1822); Appeal of the Cherokee Nation (1830); Frederick Douglass on the Desire for Freedom (1845); William Sewall, The Results of British Emancipation (1860); George Fitzhugh and the Proslavery Argument (1854); Letter by a Fugitive Slave (1840); The Lincoln-Douglas Debates (1858); Frederick Douglass on the Fourth of July (1852); Catherine Beecher on the Duty of American Females (1837); Angelina Grimké on Womens Rights (1837); Declaration of Sentiments of the Seneca Falls Convention (1848); South Carolina Ordinance of Secession (1860); Alexander H. Stephens, The Cornerstone of the Confederacy (1861); Samuel S. Cox Condemns Emancipation (1862); Frederick Douglass on Black Soldiers (1863); State Constitutions (http://www.landofthebrave.info/state-constitutions.htm); Frank Levstik, The Civil War Diary of Colonel Albert Rogall, Polish American Studies, Vol. 27, No. 1/2 (Spring Autumn, 1970), pp. 33-79
	Uzupełniająca lista lektur	Four speeches of Ernestine Potowski-Rose Speech at the Anniversary of West Indian Emancipation, August 4, 1853, Flushing, New York, pp. 147-152; Speech at the New England Anti-Slavery Convention: All Free or All Slave, May 30, 1855, Boston, Massachusetts, pp. 187-193; Speech at the Thomas Paine Celebration: Freedom or Slavery, January 29, 1861, New York, New York, pp. 291-294; Speeches at the National Convention of the Loyal Women of the Republic, May 14, 1863, New York, New York, pp. 304-310; all speeches are to be found in: Mistress of Herself. Speeches and Letters of Ernestine L. Rose. Early Womens Right Leader, ed. by Paula Doress-Worters (New York: The Feminist Press at the City University of New York, 2008); Piotr Derengowski, The Polish Voice on Slaves and Slavery in the United States of America in Mid-Nineteenth Century, in: East Central Europe in Exile, ed. by Anna Mazurkiewicz, Vol. 2, Transatlantic Identities, pp. 117-133; James M. McPherson, What They Fought For, 1861-1865 (New York, London, Toronto, Sydney, Auckland: Anchor Books, Doubleday, 1995) Chapter 3; Donald Yacovone, The Fifty-fourth Massachusetts Regiment, the Pay Crisis, and the Lincoln Despotism, pp. 35-51, in Hope & Glory. Essays on the Legacy of the Fifty-fourth Massachusetts Regiment, ed. by Martin H. Blatt, Thomas J. Brown, and Donald Yacovone (Amherst: University of Massachusetts Press, 2001).
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Jak zmieniło się życie rdzennych Amerykanów w Ameryce Północnej od początku europejskiej kolonizacji w XVII wieku do XIX wieku?	
	Nadejście emancypacji. Opisz kwestie niewolnictwa i zaciągu się czarnoskórych podczas wojny secesyjnej	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.